

Gudstjenestereformen

ORDNING FOR HOVEDGUDSTJENESTE

(av 26. februar 2010)

INNHOOLD:

Innledning	s. 2
Ordning for hovedgudstjeneste /Høymesse	s. 3
Andre hovedgudstjenester / eksempel på strukturer	s. 14
Samlingsbønner	s. 15
Synsbekjennelse	s. 18
Kyrie / kyrielitani	s. 20
Lovsang Gloria	s. 21
Dagens bønn	s. 22
Forbønn	s. 23
I. Temaområder	s. 23
II. Modeller	s. 24
III. Formulerte forbønner	s. 29
IV. Bønnesvar	s. 32
Kirkeårsprefasjoner	s. 33
Nattverdbønner	s. 35

[Henvisningene, ”se s.000”, viser til veiledning som så langt ikke er skrevet.](#)

INNLEDNING

Utførlig veiledning om hovedgudstjenesten, se side 000

Hovedgudstjenesten er den forordnede gudstjenesten på søn- og helligdager. Her finnes ordning for hovedgudstjenesten som høymesse. Først gjengis denne ordningen som helhet med noen av de sentrale liturgiske tekstene (s.3-13). Så følger en rekke andre tekster som hører til ordningen (s.15- 42).

Ordningen for høymessen danner utgangspunkt for alle typer hovedgudstjenester, både når det gjelder struktur og sentrale liturgiske tekster. I egen oversikt (s.14) er det vist eksempler på hvordan hovedgudstjenesten kan ordnes også som forenklet høymesse (2), gudstjeneste uten nattverd (3) og forenklet gudstjeneste uten nattverd (4).

Det vil kunne være store forskjeller mellom menighetene når det gjelder typer hovedgudstjenester og hvilke betegnelser man gir disse gudstjenestene. Mye vil her være avhengig av alderssammensetning og andre lokale forhold. Ordningen for høymessen og eksemplene på struktur for andre gudstjenester, er ment å kunne tilpasses slik at de får en lokal utforming. Men ordningen her er retningsgivende når den lokale menighet skal utarbeide en eller flere grunnordninger for sine hovedgudstjenester (se veiledningen om lokal grunnordning, s.000)

Plassering av dåp i hovedgudstjenesten, se veiledningen s.000

I rubrikkene (**rød skrift**) gis råd om bevegelser og handlinger både for liturgen, medliturger og menigheten. Disse gjelder både for høymesse (1) og de andre hovedgudstjenestene (2-4)

Betegnelsen M brukes for menighet, A for alle (liturg og menighet), L for liturg/gudstjenesteleder. Betegnelsen ML (medliturg) benyttes for tekstleser(e), bønneleder, forsanger(e) og andre som utfører liturgiske tjenester. Når det står to betegnelser, L/ML eller ML/L, er det den første som betegnelsen som har forrang. Se mer utførlig beskrivelse av oppgavene til Liturg og Medliturger i veiledningen (s.000)

1. ORDNING FOR HOVEDGUDSTJENESTEN

HØYMESSE

I. SAMLING

Se veiledning, s.000

1. FORBEREDELSE

Klokkeringing

- uten de avsluttende tre slag.

Her kan følge kortfattet

Informasjon om dagens gudstjeneste

ML/L kan si noe kortfattet om dagens særpreg

Se veiledning s. 000

Informasjonen avsluttes med:

”La oss være stille for Gud.”

eller en annen formulering som innstiller menigheten til å være sammen for Guds ansikt.

Kort stillhet

Dersom det ikke er innledende informasjon og stillhet, avsluttes klokkeringingen med tre slag og gudstjenesten fortsetter med inngangssalmen.

Tre klokkeslag

2. INNGANGSSALME

Før inngangssalmen kan det synges en korsang eller spilles et preludium, normalt som forspill til salmen.

Det kan være en prosesjon under preludiet/forspillet og/eller inngangssalmen. Se veiledning om prosesjon s. 000

Hvis brød og vin ikke er satt frem på et eget sidebord, eller på alteret før gudstjenesten, bæres dette inn i prosesjonen og settes på sidebordet eller på alteret. Se veiledning s.000

Menigheten står under prosesjon og inngangssalme.

3. INNGANGSORD

Inngangsordene sies fra lesepulten, ved døpefonten eller fra alteret.

L: I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

*M: **Amen.***

eller

L: Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den hellige ånds samfunn være med dere alle!

*M: **Amen.***

eller

L: Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far og Herren Jesus Kristus.

*M: **Amen.***

4. SAMLINGSBØNN

På høytidsdager kan dagens bønn benyttes som samlingsbønn, se ledd 8.

Samlingsbønnen kan innledes med:

ML: La oss be **eller** La oss takke og be

En medliturg eller alle ber en av samlingsbønnene, se s.15

Når alle ber samlingsbønnen, avsluttes den med "amen".

Når en medliturg ber samlingsbønnen, kan den avsluttes med "amen", eller med:

Gud vi ber

A: i Jesu navn.

5. SYNDSBEKJENNELSE

kan enten følge etter samlingsbønnen eller komme før forbønnen. Se ledd 15.

Synsdbekjennelsen innledes med:

L: La oss bøye oss for Gud og bekjenne våre synder.

eller

L: La oss bøye oss for Gud og be om tilgivelse.

eller

L: La oss (i stillhet) ransake oss selv for Guds ansikt.

Det kan være kort stillhet før synsdbekjennelsen eller før løftesordet.

Liturgen kan knele under synsdbekjennelse og stillhet. Også menigheten kan knele.

Synsdbekjennelser, se s.18.

Ett av disse, eller et annet egnet løftesord kan sies etter synsdbekjennelsen:

L: Guds ord sier: Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss våre synder og renser oss fra all urett. (1 Joh 1,9)

eller

L: Så høy som himmelen er over jorden, så stor er Herrens nåde mot dem som frykter ham. Så langt som øst er fra vest tar han våre synder bort fra oss. (Salme 103,11-12)

Etter løftesordet kan menighet eller en medliturg be følgende takkebønn:

Gode Gud, takk for at veien til deg alltid er åpen i Jesus Kristus.

Hjelp oss å leve i din tilgivelse.

6. BØNNEROP KYRIE

Kyrie eleison synges.

Kyrie eleison.

Kriste eleison.

Kyrie eleison.

eller

Kyrie eleison, Gud Fader, miskunne deg (over oss).

Kriste eleison, Herre Krist, miskunne deg (over oss).

Kyrie eleison, Hellig Ånd, miskunne deg (over oss).

eller et annet kyrie, se s. 20

Kyrie kan utvides til et kyrielitani. Se s.20

7. LOVSANG GLORIA

- kan falle bort i adventstiden og fastetiden.

L / ML: Ære være Gud i det høyeste

M: og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag.

Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg. Amen.

eller

L / ML: Ære være Gud i det høyeste

M: og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag.

Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: Vi hyller deg for din store herlighet, Herre Gud, himmelske konge, allmektige Fader.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: Herre, Guds enbårne Sønn, Jesus Kristus, Guds Lam som bærer verdens synder, miskunne deg over oss. Du som sitter ved Faderens høyre hånd, hør vår bønn.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: For du alene er hellig, du alene er Herren, du alene er Den høyeste, Jesus Kristus med Den Hellige Ånd i Faderens herlighet.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg. Amen

Eventuelt kan annen lovsang, eller ett eller flere lovsangsomkved benyttes. *Se s. 21.*

8. DAGENS BØNN

Her kan liturgen be dagens bønn (kollektbønn), *se veiledning og bønner s.000.*

På høytidsdager kan dagens bønn benyttes som samlingsbønn, ledd 4.

II. ORDET

Se veiledning, s.000

Menigheten sitter under de to første lesningene.

9. FØRSTE LESNING

- fra Det gamle testamentet.

L: La oss høre Herrens ord.

ML: Det står skrevet hos/i ...”

Lesningen avsluttes med: Slik lyder Herrens ord *eller* Slik lyder den hellige lesning.

Menigheten kan svare: **M: Gud være lovet.**

10. BIBELSK SALME / SALME

Det kan synges en bibelsk salme, en annen salme eller være kort stillhet mellom lesningene.

Se veiledning, s.000.

11. ANDRE LESNING

- fra Det nye testamentet utenom evangeliene.

ML: Det står skrevet hos/i...”

Lesningen avsluttes med: Slik lyder Herrens ord *eller* Slik lyder den hellige lesning.

Menigheten kan svare: M: **Gud være lovet.**

12. EVANGELIUM

Halleluja / Salme

Menigheten reiser seg. Evangelielestningen innledes og avsluttes med et hallelujavers eller en kort salme. Dersom salme benyttes, kan vers av salmen synges før og etter lesningen. Eventuelt kan hele salmen synges før lesningen.

Evangelieprosjon kan benyttes. *Se veiledning, s. 000.*

Menigheten blir stående under lesningen.

L/ML: ”Det står skrevet i evangeliet etter...

Lesningen avsluttes med: Slik lyder det hellige evangelium. ”

Menigheten kan svare: M: **Gud være lovet.**

13. PREKEN

Predikanten preker over evangelieteksten. Når første eller andre lesetekst er satt opp som prekentekest, kan lesningen av denne skje her.

Prekenen kan avsluttes med lovprisningen (det lille gloria):

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet til evighet.

Det kan gis tid til stillhet ellet mediativ instrumentalmusikk etter prekenen.

14. TROSBEKJENNELSE CREDO

Dersom det er dåp i gudstjenesten, utelates trosbekjennelsen her.

Menigheten står under trosbekjennelsen.

L/ML: La oss bekjenne vår hellige tro.

**A: Jeg tror på Gud Fader, den allmektige,
himmelens og jordens skaper.**

**Jeg tror på Jesus Kristus,
Guds enbårne Sønn, vår Herre,
som ble unnfanget ved Den Hellige Ånd,
født av jomfru Maria,
pint under Pontius Pilatus,
korsfestet, død og begravet,
for ned til dødsriket,**

**stod opp fra de døde tredje dag,
for opp til himmelen,
sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd,
skal derfra komme igjen
for å dømme levende og døde.**

**Jeg tror på Den Hellige Ånd,
en hellig, allmenn kirke,
de helliges samfunn,
syndenes forlatelse,
legemets oppstandelse
og det evige liv.
Amen.**

eller

**A: Vi tror på én Gud,
den allmektige Far,
som har skapt himmel og jord,
alt synlig og usynlig.**

**Vi tror på én Herre, Jesus Kristus,
Guds enbårne Sønn,
født av Faderen før alle tider,
Gud av Gud, lys av lys,
sann Gud av sann Gud,
født, ikke skapt,
av samme vesen som Faderen.
Ved ham er alt blitt skapt.
For oss mennesker og til vår frelse
steg han ned fra himmelen,
og ved Den Hellige Ånd og av jomfru Maria
ble han menneske av kjøtt og blod.
Han ble korsfestet for oss under Pontius Pilatus,
led og ble begravet,
oppstod den tredje dag etter Skriftene
og fór opp til himmelen,
sitter ved Faderens høyre hånd,
skal komme igjen i herlighet
for å dømme levende og døde,
og hans rike skal være uten ende.**

**Vi tror på Den Hellige Ånd,
som er Herre og gjør levende,
som utgår fra Faderen og Sønnen,
tilbes og æres sammen med Faderen og Sønnen,
og som har talt gjennom profetene.**

**Vi tror på én hellig, allmenn og apostolisk kirke.
Vi bekjenner én dåp til syndenes forlatelse
og venter de dødes oppstandelse
og et liv i den kommende verden.
Amen.**

15. SALME

Salmen kan falle bort dersom trosbekjennelsen synges.

III. FORBØNN

Se veiledning, s. 000

SYNDSBEKJENNELSE

Synsbekjennelsen kan plasseres her eller etter samlingsbønnen, ledd 4

16. FORBØNN FOR KIRKEN OG VERDEN

En lokalt utarbeidet forbønn kan disponeres etter følgende temaområder:

1. Jordens folk og nasjoner.
2. Vårt eget land og folk
3. Kirken i verden og i vårt eget land
4. Vår egen menighet og stedet hvor vi bor.

Se mer utførlig veiledning om temaområdene, modeller og formulerte forbønner, s. 23.

Forbønnen ledes fortrinnsvis av en medliturg. De enkelte bønneavsnitt kan leses av flere. Hvert bønneavsnitt kan avsluttes med ”Gud, vi ber”, lest eller sunget av den som ber bønneavsnittet, eller forbønnslederen, liturgen eller kantor/forsanger.

Forbønnen kan innledes fra lesepulten, med:

ML/L: La oss be for kirken og verden.

Bønnesvar

Etter hvert bønneavsnitt følger et bønnesvar, sunget eller lest. *Se s.000*

Vi minnes de døde

Forbønnen kan avsluttes ved at menigheten minnes de som er døde og jordfestet den siste uken, eller siden sist menigheten var samlet.

ML/L: Vi reiser oss og minnes dem i vår menighet som er døde og jordfestet siden sist vi var samlet.

Menigheten reiser seg.
Navn til de avdøde leses opp.
Kort stillhet.

Handlingen avsluttes med disse eller lignende ord:

ML/L: Kjære Gud, styrk dem som sørger og vær dem nær i dagene som kommer.

Eventuelt kan tilføyes:

Lær oss å telle våre dager, så vi kan få visdom i hjertet. (*Sal 90,12*)

IV. NATTVERD

Se veiledning, s. 000.

17. FORBEREDELSE AV MÅLTIDET

Salme – menighetens takkoffer

Brød og vin bæres frem og settes på alteret, dersom det ikke har skjedd ved gudstjenestens begynnelse.

Brød legges på disken, og vin helles i kalken.

Takkofferet kan samles inn og bæres fram i tilknytning til denne handlingen.

Om ønskelig kan takkofferet bæres fram før brødet og vinen, og det kan bes en egen bønn for dette.

Når forberedelsene er ferdige, kan det leses en kort bønn, for eksempel en av disse:

L: Velsignet er du, Gud. Din er jorden og alt som fyller den.

Foren din kirke av alle tungemål og folkeslag, slik kornet som en gang var spredt over markene, og druene som vokste langs åsene, nå er samlet på dette bordet i brød og vin.

M eller L: **Ta imot oss og våre gaver i Jesu navn. Amen.**

eller:

L: Evige Gud, din er jorden og det som fyller den. Av ditt eget gir vi deg tilbake.

M eller L: **Ta imot oss og våre gaver i Jesu navn. Amen.**

18. TAKKSIGELSE OG BØNN

Hilsen (Sursum corda)

L: Herren være med dere.

M: **Og med deg være Herren.**

L: Løft deres hjerter.

M: **Vi løfter våre hjerter til Herren.**

L: La oss takke Herren vår Gud.

M: **Det er verdig og rett.**

Innledende lovprisning (prefasjon)

Prefasjoner, se s. 33

Den innledende lovprisningen er enten knyttet til kirkeåret eller tilpasset den enkelte nattverdbønn (se nedenfor).

Hellig (Sanctus)

A: Hellig, hellig, hellig, er Herren Sebaot. All jorden er full av din herlighet. Hosianna i det høyeste. Velsignet være han som kommer i Herrens navn. Hosianna i det høyeste.

Nattverdbønn med innstiftelsesordene

Nattverdbønner, se s.35

Under innstiftelsesordene løfter liturgen først disken, deretter kalken

Etter innstiftelsesordene sier liturg og menighet:

L: Stort er troens mysterium

M: **Deg være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.**

Nattverdbønnen kan avsluttes med følgende lovprisning:

Ved Jesus Kristus og i samfunn med Den Hellige Ånd, priser vi deg, Gud, nå og til evig tid.

M: **Amen.**

Herrens bønn

leses eller synges.

A: **Vår Far i himmelen! La navnet ditt helliges.**

La riket ditt komme. La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.

Gi oss i dag vårt daglige brød, og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere.

Og la oss ikke komme i fristelse, men frels oss fra det onde.

Før riket er ditt, og makten og æren i evighet. Amen.

eller

A: **Fader vår, du som er i himmelen. La ditt navn holdes hellig.**

La ditt rike komme. La din vilje skje på jorden som i himmelen.

Gi oss i dag vårt daglige brød. Forlat oss vår skyld, som vi òg forlater våre skyldnere.

Led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra det onde.

Før riket er ditt, og makten og æren i evighet. Amen.

19. NATTVERDMÅLTIDET

Fredshilsen

L: Guds fred være med dere.

M: **Guds fred være med deg.**

Liturgen eller en medliturg kan deretter føye til:

L/LM: La oss hilse hverandre med et tegn på fred.

*Menigheten hilser hverandre med **Guds fred***

Brødsbrytelse

Her kan brødet brytes.

Følgende kan sies i tilknytning til brødsbrytelsen:

L: Brødet som vi bryter, gir oss del i Kristi kropp.

Vinen som vi drikker, gir oss del i Kristi blod.

Du Guds Lam (Agnus Dei)

Liturgen kan si, her eller etter Agnus Dei:

L: Kom, for alt er gjort ferdig.

M: Du Guds Lam, som bærer verdens synder, miskunne deg over oss. Du Guds Lam, som bærer verdens synder, miskunne deg over oss. Du Guds Lam, som bærer verdens synder, gi oss din fred.

Utdeling

Utdelingsmåter, *se veiledning s.000*

Under utdelingen kan det synges én eller flere salmer, korsang eller annen egnet musikk.

Utdelingsordene lyder:

Dette er Jesu legeme.

Dette er Jesu blod.

eller

Kristi kropp, gitt for deg.

Kristi blod, utøst for deg.

Den enkelte kan svare: **Amen.**

Barn og andre som kommer frem og viser at de ikke skal motta nattverden, velsignes av liturgen, med håndspåleggelse eller korstegning. Som velsignelsesord anbefales ett av følgende ord:

Gud velsigne deg og bevare deg.

eller

Herren velsigne deg og bevare deg fra alt ondt og føre deg til det evige liv.

eller

Gud bevare deg i dåpens nåde til det evige liv.

Dersom det er utdeling med felles knefall, kan fredsønsket komme etter hvert knefall.

Etter utdelingen sier liturgen:

L: Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus har nå gitt oss sitt hellige legeme og blod som han gav til soning for alle våre synder.

M eller L: Han styrke oss og holde oss oppe i en sann tro til det evige liv.

L *kan tilføye*: Fred være med dere.

20. MÅLTIDETS AVSLUTNING

Takkebønn

Før takkebønnen bes, dekkes kalk og disk med kalkkledet. Kalk og disk, samt vinkanne og brødeske, kan om ønskelig settes tilbake på sidebordet.

Takkebønnen kan ledes av liturgen, menighetens diakon, eller en annen medliturg

L/ML: Vi takker deg, nådige Gud, for at du gjennom brødet og vinen har gitt oss din Sønn.

M eller L/ML: **Gi oss kraft til frimodig å dele din kjærighet med alle.**

eller

L/ML: Vi takker deg, himmelske Far, for dine velsignede gaver. Vi ber deg at du ved disse gaver vil bevare oss i troen på deg, forene oss i din kjærighet og stadfeste i oss håpet om det evige liv, for din Sønn, Jesu Kristi, skyld.

eller

L/ML: Takk, Gud, for jorden du har skapt, for korn og druer, for alt du lar vokse fram. Takk for at Jesus møtte oss i nattverden og alltid vil være med oss.

V. SENDELSE

Se veiledning, s.000

21. SALME

Menigheten står under salmen og velsignelsen.

Salmen kan flyttes til Postludium/Utgangsprosesjon, ledd 24

22. VELSIGNELSEN

Velsignelsen leses eller synges.

Velsignelsen kan mottas ved at den enkelte gjør korsets tegn.

Innledning til velsignelsen kan være:

L/ML synger: La oss prise Herren.

M: **Gud være lovet. Halleluja. Halleluja. Halleluja.**

eller

L sier eller synger :Herren være med dere.

M: **Og med deg være Herren.**

eller

L sier: Ta imot velsignelsen

L: Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.

Menigheten kan synge:

M: **Amen. Amen. Amen**

3 x 3 BØNNESLAG

23. UTSENDELSE

Dersom menigheten blir sittende under det etterfølgende postludiet, kan utsendelsesordene sies etter postludiet.

ML/L: La oss gå i fred,
M: i Jesu Kristi navn. Amen.

eller

ML/L: Gå i fred.

Eller

ML/L: Gå i fred. Tjen Herren med glede.

- eller et annet utsendelsesord som passer til dagens særpreg. Det kan eventuelt også formuleres egne utsendelsesord.

24. POSTLUDIUM / UTGANGSPROSESJON

Menigheten kan sitte, stå eller gå ut under dette leddet. Dersom det er prosesjon ut, følger menigheten etter prosesjonen.

I stedet for postludium kan det synges en salme mens menigheten går ut.

Etter gudstjenesten kan kirkerommet være åpent en stund, med anledning til stille bønn og ettertanke.

Det diakonale oppdraget ved utsendelsen kan også følges opp ved fellesskapssamling, ved soknebud med nattverd, annen besøkstjeneste, forbønnstjeneste og andre handlinger.

ANDRE HOVEDGUDSTJENESTER – eksempel på strukturer

<i>Eksempel på struktur for Forenklet høymesse</i>	<i>Eksempel på struktur for Gudstjeneste uten nattverd</i>	<i>Eksempel på struktur for Forenklet gudstjeneste uten nattverd</i>
SAMLING	SAMLING	SAMLING
Forberedelse	Forberedelse	Forberedelse
Inngangsort	Inngangsort	Inngangsort
Samlingsbønn Syndsbekjennelse - her eller før forbønnen	Samlingsbønn Syndsbekjennelse – her eller før forbønnen	Samlingsbønn Syndsbekjennelse – her eller før forbønnen
Bønnerop Kyrie	Bønnerop kyrie	
Lovsang gloria	Lovsang Gloria	Lovsang gloria
Dagens bønn (<i>kan utelates</i>)	Dagens bønn (<i>kan utelates</i>)	
ORDET	ORDET	ORDET
En av dagens tekster fra GT eller NT (<i>kan utelates</i>)	Første lesning	
Evangeliet – innledes og avsluttes med hallelujaomkved eller kort salme	Bibelsk salme / salme Andre lesning	Evangeliet – innledes og avsluttes med hallelujaomkved eller kort salme
	Evangeliet – innledes og avsluttes med hallelujaomkved eller kort salme	
Preken	Preken	Preken
Trosbekjennelsen	Trosbekjennelsen	Trosbekjennelsen
	Salme	Salme
FORBØNN	FORBØNN	FORBØNN
Evt Syndsbekjennelse	Evt Syndsbekjennelse	Evt Syndsbekjennelse
Forbønn for kirken og verden	Forbønn for kirken og verden	Forbønn for kirken og verden
	FADERVÅR	FADERVÅR
NATTVERD		
Forberedelse av måltidet		
Takksigelse og bønn		
Fredshilsen		
Måltidet		
Måltidets avslutning		
SENDELSE	SENDELSE	SENDELSE
Salme (<i>her eller som utgangssang</i>)	Salme (<i>her eller som utgangssang</i>)	Salme (<i>her eller som utgangssang</i>)
Velsignelse	Velsignelse	Velsignelse
Utsendelse	Utsendelse	Utsendelse
Postludium eller utgangssalme	Postludium eller utgangssalme	Postludium eller utgangssalme

(I alminnelige bestemmelser vil det angis hvilke ledd som må være med i de forskjellige varianter av hovedgudstjenesten)

SAMLINGSBØNNER

Samlingsbønnene kan bes av en medliturg eller hele menigheten. *Se veiledning s. 000*

1.

Hellige Gud, vi er samlet for ditt ansikt
for å møte din kjærlighet og sannhet.
Send oss din Ånd
og gjør oss åpne for det du vil gi oss.
La ditt ord slå rot i våre hjerter,
så Kristus lever i oss, og vi blir ett i deg
og tjener deg i alle ting.

(Bearbeidet etter inngangsbønn fra Danmark, Holger Lissner)

2.

Gode Gud, du som gir liv til alt som lever,
Vi takker deg for våre liv, for sinn og sanser som du har gitt oss.
Vi priser deg for jordens skjønnhet,
og for alt som lar oss kjenne at du er god.
Her for ditt ansikt ber vi: Gi oss lyttende ører,
taknemlige hjerter og villige hender,
så vi kan høre ditt ord, lovprise deg for din godhet,
og i ord og gjerning vitne om dine storverk,
du vår skaper og frelser.

(Bearbeidet etter kollektbønn for 13. søndag etter pinse)

3.

Herre, jeg er kommet inn i dette ditt hellige hus
for å ta imot hva du Gud Fader, min skaper,
du Herre Jesus, min frelser,
du Hellige Ånd, min trøster i liv og død,
vil gi meg.
Lukk nå opp mitt hjerte ved din Hellige Ånd,
så jeg kan sørge over mine synder,
leve i troen på din nåde
og sammen med hele ditt folk fornyes hver dag
i et sant og hellig liv.

4.

Takk, kjære Gud.
Du er midt iblant oss.
Du omgir oss på alle sider.
Du holder oss i din hånd.
Amen.

5.

I og med at denne samlingsbønnen inneholder syndsbejennelse, utelates syndsbejennelse på annet sted i gudstjenesten.

Bønnen synges som vekselsang mellom Liturg, ML (forsanger/e) og menighet.

Noter, se s.000

L: Trofaste Gud, du gir oss nytt liv i den hellige dåp.

Vi blir merket med korsets tegn (+).

M: **Vi er dine barn. Du elsker oss, Gud. Forny i dag vår tro og vår kjærlighet.**

Medliturg øser opp vann tre ganger fra døpefonten

L: Som regnbuen lyser dine løfter, Gud.

- et tegn på din pakt med hver levende skapning

ML: Vi kommer til deg med vår takk og vår sang.

M: **Vi kommer til deg med vår takk og vår sang.**

ML: Du er vårt håp.

M: **Du er vårt håp.**

L: Du kjenner våre liv. Ingenting er skjult for deg

ML: Vi har gjort imot din vilje, vi bryter dine bud.

M: **Vi har gjort imot din vilje, vi bryter dine bud.**

ML: Tilgi oss, Gud.

M: **Tilgi oss, Gud.**

L: Du reiste Jesus opp fra graven.

I dåpen reises vi opp til nytt liv med ham.

ML: Som regnbuen lyser dine løfter, Gud.

M: **Som regnbuen lyser dine løfter, Gud.**

ML: - et tegn på din pakt med hver levende skapning

M: **- et tegn på din pakt med hver levende skapning**

(Familiemessens åpningsord og dåpspåminnelse.)

6.

”Femtegnsbønnen” har sitt utspring i Døvekirken i Norge. Den er spesielt anvendelige på gudstjenester med mange barn, både som medvirkende og som menighet.

Setningene er formulert slik at de fungerer godt som tegnspråk.

En gruppe barn bør stå foran menigheten og vise tegnene. De i menigheten som ønsker det, kan gjøre håndbevegelsene sammen med dem.

Løftede hender

ML/L: Kjære Gud, du er hos oss.

Tenn ditt lys i oss.

Hendene i kryss foran brystet

ML/L: Kjære Jesus, du går med oss.

Bevar oss i din fred.

Hendene mot hverandre foran brystet med fingertuppene opp

ML/L: Kjære Gud, du ser oss.

Ta imot våre tanker og stille bønner.

Hendene strekt ut foran oss med håndflatene opp

ML/L: Kjære Jesus, du tar våre hender i dine.

Led oss på din gode vei.

Vi tar dem som sitter ved siden av oss, i hånden.

ML/L: Gode Hellige Ånd, takk for at vi ikke er alene,

hjelp oss å se hverandre med kjærlighet.

(”Femtegnsbønnen”. Fra Døvekirken. Bearbeidet)

7.

Modell for lokalt utformet samlingsbønn

Til enkelte gudstjenester kan det brukes andre samlingsbønner enn de som foreligger her. Det kan være bønner som hentes fra ulike kilder, eller det kan være bønner som utformes lokalt. (se generelle bestemmelser, s. 000)

1. Bønnen skal være et uttrykk for vår kirkes tro og bekjennelse og den skal ha liturgisk og poetisk bærekraft.
2. Bønnens viktigste anliggende er å gi ord til ”sammen for Guds ansikt”, med det hellige alvor og den hellige forventning som er knyttet til møtet med den treenige Gud.
3. Samlingsbønnen kan vektlegge ulike motiver, for eksempel:
 - Hjemkomstens mysterium (jfr. Luk 15,11ff)
 - Hver søndag en oppstandelsesdag
 - Søndag – oppstandelse – håp
 - Jesu nærvær når vi samles i hans navn
 - Overgivelse til Gud
 - Dåpspåminnelse
 - Åpenhet for Ordets gjerning i våre liv
 - Samlingen om ord og sakramenter
 - Kallet til oppbrudd og etterfølgelse
 - Kirken – Den hellige Ånd – troens og håpets kraft i verden

SYNDSBEKJENNELSE / LØFTESORD

Synsbekjennelsen kan fremsies av alle, eller som vekslesning mellom liturg og menighet.

1.

Gud, vær meg nådig!
Jeg har syndet mot deg og sviktet min neste
- med tanker og ord,
med det jeg har gjort
og med det jeg har forsømt.
Tilgi meg min synd for Jesu Kristi skyld.
Skap i meg et rent hjerte,
og gi meg kraft til nytt liv ved din Hellige Ånd.

2. (forkortet versjon av 1)

Gud, vær meg nådig!
Tilgi meg min synd for Jesu Kristi skyld.
Skap i meg et rent hjerte,
og gi meg kraft til nytt liv ved din Hellige Ånd..

3.

Gud, du kjenner og elsker oss alle:
Vi har gjort deg imot.
Vi har glemt deg og det du vil vi skal gjøre.
Vi har tenkt mer på oss selv enn på andre.
Tilgi oss for Jesu skyld.

4.

Vær meg nådig, Gud, i din trofasthet,
slett ut mine overtredelser i din store barmhjertighet.
Gjør meg ren og fri for skyld,
og rens meg for min synd!
Se, du vil ha sannhet i menneskets indre,
så lær meg visdom i hjertets dyp!

(utdrag fra Salme 51)

5.

Herre, du ransaker meg og kjenner meg.
Om jeg sitter eller står, så vet du det,
langt bortefra merker du mine tanker.
Om jeg går eller ligger, ser du det,
du kjenner alle mine veier.
Ja, før jeg har et ord på tungen,
vet du det, Herre, fullt og helt.

Ransak meg, Gud, og kjenn mitt hjerte,
prøv meg og kjenn mine tanker.
Se om jeg er på den onde vei
og led meg på evighetens vei. *(utdrag fra Salme 139)*

6.

Modell for lokalt utformet syndsbekjennelse

Til enkelte gudstjenester kan det brukes andre syndsbekjennelser enn de som foreligger her. Det kan være bønner som hentes fra ulike kilder, eller det kan være bønner som utformes lokalt.

1. Syndsbekjennelsen skal være et uttrykk for vår kirkes tro og bekjennelse og den skal ha liturgisk og poetisk bærekraft.
2. Syndsbekjennelsen bør ikke være for ordrik. De ferdig formulerte syndsbekjennelsene kan her være retningsgivende.
3. Syndsbekjennelsens fokus er spenningen mellom Guds gode vilje for livet og dermed livets hellige alvor, og troen på at Guds nåde aldri tar slutt i møte med menneskets synd og tilkortkommenhet. Denne spenning må syndsbekjennelsen uttrykke.
4. Syndsbekjennelsen kan også uttrykkes som ransakelse for Guds ansikt (jfr. Salme 139).
5. Syndsbekjennelsen har både et kollektivt og et individuelt aspekt. Begge deler er til stede, uavhengig av syndsbekjennelsens form ("jeg" eller "vi".) Lokalt utformede syndsbekjennelser kan derfor formuleres både i jeg-form og vi-form.
6. På gudstjenester som "skaperverkets dag" og gudstjenester preget av faste og bot, er det naturlig med kollektivt utformet syndsbekjennelse. Da kan syndsbekjennelsen ha større omfang enn i de vanlige gudstjenestene.

KYRIE / KYRIELITANI

Kyrie eleison

(ikke satt inn foreløpig – her skal vi henvise til de som finnes i heftene Liturgisk musikk mv. – se også s. 101 i Forslaget)

Kyrielitani

1.

Fra Norsk Salmebok: NoS 941 (Herre Jesus, du er vår fred.)

2.

Jesus Kristus, du evig strålende morgensol

L: Jesus Kristus, du evig strålende morgensol, gi oss lys og kjærlyhet

A: Herre, miskunne deg eller Kyrie eleison

L: Du levende vei til livet, gi oss mot og tro

A: Herre, miskunne deg eller Kyrie eleison

L: Du åpne port til salighet, gi oss håp og glede

A: Herre, miskunne deg eller Kyrie eleison

(Bearbeidet etter Den svenske Psalmboken 695:3 / 695:4. Vurdere ny melodi?)

3.

Modell for utforming av kyrielitani

I fellesskap kan det utformes et kyrielitani til en bestemt gudstjeneste. Dette kan være særlig egnet på gudstjenester i konfirmasjonstiden, på gudstjenester hvor unge er involvert i forberedelse og gjennomføring, på gudstjenester i tilknytning til for eksempel Skaperverkets dag, Nord-Sør søndag, Freds- og Menneskerettighetssøndag, Søndag for de forfulgte, Diakonens søndag, Verdens aidsdag og søndager i fastetiden.

Det kan formuler noen ”rop” og velges et kort kyrieomkved (gjerne treleddet) som synges mellom ropene. Ropene kan utformes som korte fortellinger, vitnesbyrd, eller andre former for konkrete utsagn på vegne av dem som klager sin nød.

Ropene kan utføres fra forskjellige steder i kirkerommet. De kan også uttrykkes ved drama, dans, bilder og lignende.

LOVSANG GLORIA

(henviser også til de som finnes i heftene Liturgisk musikk)

1

Gloria, gloria in excelsis Deo (S97 243 - Taize)

2

Salme som lovsang(i tillegg til eller i stedet for ”Ære være Gud i det høyeste....”):

Lovsang IV i nåværende gudstjenestebok (Som laudamus: NoS 263, v.2-4

Alternativt kan det benyttes ett vers:

Vi lover deg, vi takker deg,

vår Skaper og vår Herre!

O Jesus Kristus, du Guds Sønn,

velsignet evig være!

Du bærer verdens synd og skam,

miskunn deg over oss, Guds Lam,

ved Helligånden! Amen

Også andre passende salmer kan benyttes – valgt etter gudstjenestens tema og/eller kirkeårstid. Eventuelt kan ett eller flere lovsangsomkvad benyttes.

3

NoS 943 – Måne og Sol, evt. med innledningen:

L/ML: Syng for Herren pris hans navn. Forkynn fra dag til dag hans frelse.

4.

L/ML: Ære være Gud i det høyeste

M: Og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag.

Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: Lovet være Gud, vår skaper,

vi lovsynger deg med jubel.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: Lovet være Jesus, vår frelser,

vår pris skal stige opp til deg.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: Lovet være Ånden, vår trøster,

vi jubler over dine verk.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg. Amen.

5.

L/ML: Ære være Gud i det høyeste

M: Og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag.

Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: Du, Gud som råder over sol og stjerner og kaller fram hvert strå på jorden.

Ditt øye ser all nød i verden, og du er en Far, er vår Far.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: Jesus Kristus, vår byrde bar du og løftet skylden av oss.

Oppstanden er du alltid hos oss, evig berr du for oss hos Far.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Hellige Ånd, du fornyer jordens ansikt og gir all verden liv.

Til syndere taler du trøst og lyser oss hjem til Far, til vår Far.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg. Amen.

(fra Liturgisk musikk, hefte 1, s. 11 / Egil Hovland)

DAGENS BØNN

[\(Kommer senere – kan ikke påbegynnes før tekstbokforslaget er klart\)](#)

FORBØNN

I. TEMAOMRÅDER

Forbønn for kirken og verden – lokalt tilrettelagt

En lokalt utarbeidet forbønn kan disponeres etter temaområder. Under hvert temaområde er det listet opp en rekke stikkord, til hjelp i menighetens forarbeid med bønnen. Når den konkrete bønnen skal utformes, vil det være nødvendig å gjøre et utvalg i stikkordslisten nedenfor, evt. også ta inn andre tema, ut fra den aktuelle situasjonen og ut fra det preget man vil at gudstjenesten skal ha.

Noen stikkord er i det følgende listet opp under flere av temaområdene. Det betyr at de kan komme til uttrykk under den del av forbønnen hvor det er aktuelt og naturlig.

Rekkefølgen for temaområdene kan endres. Det samme gjelder rekkefølgen på stikkordene under det enkelte temaområde. Slik vil forbønnen i praksis kunne fokusere på det som er karakteristisk for den aktuelle gudstjenesten.

Når bønnene formuleres lokalt, er det naturlig å legge språket nær opp til talemåten på stedet. (– Skal denne setningen reformuleres: ”..kan språket legges nær opp til talemåten på stedet.” - eller eventuelt strykes?)

Forbønn for gudstjenestens takkeoffer tas inn under det tema som er naturlig.

1. Jordens folk og nasjoner

Mennesker i nød, bl.a.: Mennesker rammet av ulykker og katastrofer, fattigdom, krig og konflikter og annen nød og krise.

Kamp for fred og rettferdighet

Vern om menneskeverdet, fra livets begynnelse til livets slutt.

Vern om skaperverket

Annen internasjonal forvaltertjeneste

Mennesker med lederansvar i verdenssamfunnet

Internasjonale organer og organisasjoner

2. Vårt eget land og folk

Mennesker i nød: Syke, ensomme, fattige, mennesker utsatt for vold og overgrep, mennesker rammet av ulykker, katastrofer og kriser.

Mennesker med lederansvar (nasjonalt, regionalt og lokalt)

Kongen og hans hus (Kongen bør nevnes ved navn).

Barns og unges oppvekstvilkår.

Arbeid med å integrere og inkludere ulike grupper

Vern om menneskeverdet, fra livets begynnelse til livets slutt.

Vern om skaperverket

Vårt eget lands rolle i verdenssamfunnet

Annen forvaltertjeneste, nasjonalt og regionalt

3. Kirken i verden og i vårt eget land

Den verdensvide kirken. Misjon og diakoni.

Misjonsprosjekter og vennskapsmenigheter.

Mennesker som blir forfulgt på grunn av sin tro.

Den norske kirkes lederskap og styrende organer, nasjonalt og regionalt.

Bispedømmets biskop (bør nevnes ved navn).

Kirkens gudstjenesteliv, diakoni og trosopplæring.

Andre kirkesamfunn i Norge.

Kontakt og dialog med andre trossamfunn.

Evangeliets fremgang

4. Vår egen menighet og stedet hvor vi bor

Lokalmenighet, døpte, konfirmanter, barn og unge mv.

Mennesker med lederansvar i menigheten

Aktuelle planer og prosjekter.

Gudstjenesteliv, diakoni og trosopplæring

Mennesker, grupperinger og institusjoner i lokalsamfunnet. Barnehage, skole, syke/aldershjem og lignende.

Arbeidsplasser, familie, nabolik, mennesker som har bedt om forbønn.

Lokal forvaltertjeneste og vern om skaperverket.

Kall til tro og tjeneste

II. MODELLER FOR LOKALT TILRETTELAGTE FORBØNNER

Forbønnsmodell 1 (følger temaområdene)

Når denne bønnen forberedes, bør det gjøres klart om bare bønneemner skal nevnes, eller om det skal utarbeides fullstendige bønner. Et bønneemne bør være kort og presist formulert og på den måten angi retning og være til hjelp for den enkeltes stille bønn.

Dersom det utarbeides fullstendige bønner, kan stillheten i hvert bønneledd utelates.

ML/L: La oss be jordens folk og nasjoner.

ML: Vi ber for/om:

Her nevnes noen konkrete bønneemner, eller en formulert bønn om temaet i overskriften.

(Stille bønn)

Gud, vi ber

M: *Bønnesvar*

ML/L: La oss be for vårt eget land og folk.

ML: Vi ber for/om:

Her nevnes noen konkrete bønneemner, eller en formulert bønn om temaet i overskriften.

(Stille bønn)

Gud, vi ber

M: **Bønnesvar**

ML/L: La oss be for kirken i verden og i vårt eget land.

ML: Vi ber for/om:

Her nevnes noen konkrete bønneemner, eller en formulert bønn om temaet i overskriften.

(Stille bønn)

Gud, vi ber

M: **Bønnesvar**

ML/L: **La oss be for vår egen menighet og stedet hvor vi bor.**

ML: Vi ber for/om:

Her nevnes noen konkrete bønneemner, eller en formulert bønn om temaet i overskriften.

(Stille bønn)

Gud, vi ber

M: **Bønnesvar**

Forbønnen kan avsluttes med:

ML/ L: I stillhet vil vi nå legge fram for deg det hver og en av oss har på hjertet.

Stille bønn

L: Gud, vi ber:

(eller: I dine hender, gode Gud, legger vi alt og alle vi nå har bedt for, ved din Sønn og vår bror, Jesus Kristus).

M: **Bønnesvar**

Forbønnsmodell 2 (lystenning)

Denne modellen kan være aktuell blant annet i gudstjenester hvor barn og unge (for eksempel konfirmanter) tar del i forberedelse og gjennomføring gudstjenesten.

Bønnen forberedes ved først å samtale om hva man ønsker å takke for og be for/om.

Velg 3 – 6 av bønneemnene og utform dem i samsvar med modellen nedenfor.

Eventuelt kan bønnen disponeres etter temaområdene (se s. 000)

Velg et bønneomkvad mellom bønnene – eventuelt to bønner og deretter omkvad osv.

Hvert bønneavsnitt leses av en eller flere som tar del i gudstjenesten, helst av dem som har vært med å utforme bønnene.

Lysene kan tennes enten av den som ber bønnen, eller en annen.

Hvert av bønneavsnittene kan gjennomføres slik:

ML/ L: La oss vende oss til Gud i bønn

Vi tenner et lys for...

Et lys tennes på en lysglobe eller på et bord med bønnelys.

og takker / ber for / om...

Her følger en eller flere bønner for det bønneemnet lyset ble tent for.

Her kan følge *Bønnestillhet*

Gud, vi ber

M: **Bønnesvar**

Forbønnsmodell 3 (salme)

Salmer kan egne seg til bruk under forbønnen, gjerne slik at de synges vers for vers. Det kan da utformes aktuelle bønner med utgangspunkt i hvert enkelt vers.

Eksempel på noen egnede salmer:

Vi rekker våre hender frem (NoS 710)

Vær meg nær, å Gud (NoS389)

Jeg folder mine hender små (NoS 725 / 726)

Da jeg trengte en neste (NoS 707)

Gi fred, å Herre Gud, gi fred i våre harde tider (NoS 722)

Vår himmelske Far (S97 92)

Forbønnsmodell 4 (fire himmelretninger)

Denne modellen kan blant annet være aktuell i gudstjenester med misjon og internasjonal diakoni som tema.

Det utarbeides aktuelle bønner som har sammenheng med hver av de fire himmelretningene. Det kan være bønner for søsterkirker, mennesker i for konflikter og katastrofer, for skaperverket eller aktuelle hendelser. Forbønn for gudstjenestens takkeoffer kan plasseres ved den himmelretningen der det er naturlig.

Hvert bønneavsnitt leses av en eller flere som tar del i gudstjenesten, helst av dem som har vært med å utforme bønnene. Menigheten står under bønnen, og snur seg i angitt himmelretning.

Gi gjerne informasjon om at de som ønsker det, kan bli sittende, slik at ingen føler seg tvunget til å delta i bevegelsene.

Der det av praktiske årsaker vil være vanskelig å reise seg og snu seg i himmelretningene, kan det tenkes lys i lysgloben som markerer retningen.

Forbønnen kan innledes slik:

ML/L: La oss be for kirken og verden ved å reise oss og vende oss i de fire himmelretningene.

Menigheten reiser seg

1. Øst

ML/L: Vi vender oss mot øst og ber for våre søsken der.

Menigheten vender seg i den angitte himmelretningen.

Et lys kan tenkes mot øst, på en lysglobe eller på et bord med fire ”bønnelys”.

Vi ber for/om... /takker for ...

Her følger en eller flere bønner som har sammenheng med Øst.

Den som ber, avslutter bønnen med: **Gud, vi ber**

A: Din vilje skje, din vilje skje, din vilje skje på jorden, å Gud.

eller et annet passende bønnesvar.

2. Vest

L: Vi vender oss mot vest og ber for våre søsken der.

Menigheten vender seg i den angitte himmelretning.

Et lys kan tennes mot vest, på en lysglobe eller på et bord med fire ”bønnelys”.

Vi ber for/om... /takker for ...

Her følger en eller flere bønner som har sammenheng med Vest.

Den som ber, avslutter bønningen med: Gud, vi ber

A: Din vilje skje, din vilje skje, din vilje skje på jorden, å Gud.

eller et annet passende bønnesvar.

3. Sør

L: Vi vender oss mot sør og ber for våre søsken der.

Menigheten vender seg i den angitte himmelretning.

Et lys kan tennes mot sør, på en lysglobe eller på et bord med fire ”bønnelys”.

Vi ber for/om... /takker for ...

Her følger en eller flere bønner som har sammenheng med Sør

Den som ber, avslutter bønningen med: Gud, vi ber

A: Din vilje skje, din vilje skje, din vilje skje på jorden, å Gud.

eller et annet passende bønnesvar.

4. Nord

L: Vi vender oss mot nord og ber for vår egen del av kirken og verden.

Menigheten vender seg i den angitte himmelretning.

Et lys kan tennes mot nord, på en lysglobe eller på et bord med fire ”bønnelys”.

Vi ber for/om... /takker for ...

Her følger en eller flere bønner som har sammenheng med Nord.

Den som ber, avslutter bønningen med: Gud, vi ber

A: Din vilje skje, din vilje skje, din vilje skje på jorden, å Gud.

eller et annet passende bønnesvar.

Forbønnsmodell 5 (Bønnevandring)

Bruk god tid til å forberede bønnevandringen sammen med alle medarbeiderne i gudstjenesten.

Ta hensyn til kirkerommet og vurder hvor det kan plasseres stasjoner og hvilke muligheter det er for å bevege seg i rommet. Spre stasjonene over så store deler av rommet som mulig. Sørg for at ikke for mye skjer fremme ved alteret, og la det være tilstrekkelig avstand mellom stasjonene, slik at man unngår å forstyrre hverandre.

Ikke velg flere stasjoner enn det er mulig å gjennomføre på en tilfredsstillende måte, ut fra antall medarbeidere ved stasjonene og mennesker på gudstjenesten.

Gi menigheten god informasjon på forhånd ved innbydelse(n) til gudstjenesten, i velkomstordene ved åpningen og/eller i et gudstjenesteprogram. Det må understrekes at vandringen er et tilbud, og at man gjerne kan bli sittende.

Bønnevandringen kan skje under forbønnen i gudstjenesten, eventuelt samtidig med nattverd måltidet. Bønnevandringen kan også utvides til å bli en egen vandregudstjeneste.

Underveis i vandringen bør det være musikk, gjerne en veksling mellom instrumentalmusikk og sang, enten solosang eller korsang.

Eksempler på stasjoner i bønnevandringen:

- Stille bønn ved alterringen – mulighet til å knele ned i bønn og ettertanke.
- Personlig forbønn, eventuelt med håndspåleggelse – på et sted i rommet der det er mulig å være litt tilbaketrukket.
- Velsignelse – den enkelte kan knele mens en medarbeider legger hånden på hodet og velsigner med en fast formulert velsignelse.
- Dåpspåminnelse – ved døpefonten. Den enkelte blir tegnet med korsets tegn og hører et løftesord.
- Bønnekrukke – mulighet for å skrive bønnelapper, eventuelt tegne bønner (for barn og voksne som lettere uttrykker seg med tegning enn med ord). Velg gjerne papir i forskjellige farger, med opplysning om at de som skriver på et bestemt farget ark, ønsker bønnene lest opp. Bønnelappene kan legges i krukker og bæres fram til alteret når bønnevandringen er slutt.
- Lystenning – i lysglobe og/eller annet sted i rommet.
- Skriftemål – de som ønsker å få tilsagt syndenes forlatelse, kan knele ned ved framsatte stoler og bekjenne sine synder (se veiledning om skriftemål s.000). Liturgen/medliturgen legger hendene på den knelendes hode og sier tilsigelsordene: *”Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling, tilsier jeg deg alle dine synders nådige forlatelse, i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.”*
- Fotvasking – Dette er mest aktuelt på spesielle gudstjenestedager, for eksempel skjærtorsdag.
- Andre elementer, for eksempel knyttet til temaet i gudstjenestens. Stasjoner som gir informasjon om og hjelp til fordypning. Symbolhandlinger, formingsoppgaver og lignende.
- Kunstverk som sted for ettertanke og bønn. Gjerne installasjoner eller samtidskunst som man kan låne/leie av kunstnere.

I gudstjenester uten nattverd kan bønnevandringen avsluttes med at man ber Fadervår som fellesbønn.

I gudstjenester hvor bønnevandringen skjer samtidig med nattverdmåltidet, avsluttes vandringen etter alle har mottatt nattverden, og liturgen ser at det er tid for å avslutte vandringen.

Da kan bønnekrukker bæres frem og settes på alteret.

Deretter følger nattverdets tilsigelsesord. Etter disse ordene kan eventuelt noen av bønnene leses (dersom det er opplyst om det på forhånd) – og det hele kan avsluttes med denne eller en annen passende bønn:

L: I dine hender, gode Gud, legger vi alt og alle vi nå har bedt for, ved din Sønn og vår bror, Jesus Kristus.

III. FORMULERTE FORBØNNER

Forbønn 1

(Forslaget s. 120 – Bearbeidet etter Forbønn D i prekengudstjenesten)

ML/L: For din kirke på jorden, for fellesskap mellom de troende, for evangeliets fremgang i hele verden ber vi deg, Gud

M: **Bønnesvar** (kort bønnesvar – lest eller sunget)

ML/L: For din kirke i vårt land, for oss som nå er samlet i bønn og tilbedelse, for alle dine tjenere og medarbeidere ber vi deg, Gud

M: **Bønnesvar** (kort bønnesvar – lest eller sunget)

ML/L: Om vekst i troen gjennom Ord og Sakrament, om trofasthet i bønn, om tålmodighet og glede ber vi deg, Gud

M: **Bønnesvar** (kort bønnesvar – lest eller sunget)

ML/L: Om frihet og fred i verden, om brød til de sultende, om rettferdighet for flyktninger og forfulgte, og om fellesskap over grensene ber vi deg, Gud

M: **Bønnesvar** (kort bønnesvar – lest eller sunget)

ML/L: For alle syke og nedbrutte, for ensomme og forlatte, for alle i fristelse og fare ber vi deg, Gud

M: **Bønnesvar** (kort bønnesvar – lest eller sunget)

ML/L: Om ditt nærvær i all nød, om kraft til å tjene og til en gang å nå det evige liv ber vi deg, Gud

M: **Bønnesvar** (kort bønnesvar – lest eller sunget)

Eventuelt kan det følge bønnestillhet innledet med ordene:

ML/ L: I stillhet vil vi nå legge frem for deg det hver og en av oss har på hjertet
Bønnestillhet

ML/L *avslutter med:*

Gud, vi ber deg

M: **Bønnesvar** (kort bønnesvar – lest eller sunget)

Forbønn 2

(Bearbeidet etter Forbønn B i prekengudstjenesten, Gudstjenesteboken s. 165)

Vi ber for hele din kirke på jorden.

Gi enhet mellom alle troende.

La evangeliet ha fremgang i alle land.

Styrk forkynnere og misjonærer

og alle som strider troens gode strid.

(For... Aktuelle bønneemner kan nevnes.)

Hold oss fast i din sannhet.

Det ber vi deg om, Gud.

M: Bønnesvar

Vi ber for menigheten vår.

Gi oss mot og vilje til å tjene deg.

Styrk oss gjennom ordet og sakramentene,

så vi får kraft og vilje til å stå sammen mot onde krefter.

Kall konfirmantene våre til et liv

i tro og tjeneste.

(Om... aktuelle bønneemner kan nevnes.)

Led oss ved ditt ord og din visdom.

Det ber vi deg om, Gud.

M: Bønnesvar

Vi ber for mennesker som har det vondt,

for syke og ensomme,

for hjemløse,

for flyktninger og krigsofre,

for alle som lider urett og er undertrykt,

og for dem som nylig er kommet til landet vårt.

(For... Aktuelle bønneemner kan nevnes.)

Hjelp oss å verne om menneskets verd

fra livets begynnelse til livets slutt,

det ber vi deg om Gud.

M: Bønnesvar

Vi ber for verden.

Bevar alle jordens folk fra flom og tørke

og velsign oss med godt og tjenlig vær.

Gi oss vilje til å ta vare på jorden du har gitt oss.

Gi fred og frihet for folk og nasjoner,

rettferdighet i samfunn og arbeidsliv,

velsignelse over arbeidet vårt,

og evne og vilje til å dele på en rettferdig måte.

(Om... Aktuelle bønneemner kan nevnes.)

Gi oss din fred.

Det ber vi deg om, Gud.

M: Bønnesvar

FORBØNN 3

(Bearbeidet etter Forslaget B 2, s. 109 og F 6, s. 125)

Evige Gud, vi takker og lovpriser deg, himmelens og jordens skaper.

Hjelp oss til å ta vare på ditt skaperverk og forvalte det til beste for hverandre.

Led folk og nasjoner til å leve i fellesskap og fred.
Bevar vår konge, Harald, og hans familie.
Gi visdom og mot til alle som har lederansvar blant oss.
Vi ber... (her kan følge konkrete bønner som har sammenheng med temaet)
Fri oss alle fra misunnelse og mistenksomhet
og hjelp oss til å leve i fred og forsoning.
Gud, vi ber
M: Bønnesvar

Vi ber for alle som lever i fattigdom.
Vær vern og ly for dem som er på flukt fra krig og katastrofer.
Vi ber for det forsvarsløse liv.
Vær nær hos alle som er syke og som trenger hjelp.
Vi ber for alle som savner fellesskap og tilhørighet.
Hold din vernende hånd over barnet i mors liv.
Hjelp dem som utsettes for vold og overgrep.
Vi ber... (her kan følge konkrete bønner som har sammenheng med temaet)
Gjør oss til tjenere som kan lytte, lindre og lege.
Gud, vi ber
M: Bønnesvar

Vi ber for din kirke på jord.
Fyll den med din ånd.
Vern oss mot vrang lære og død gudsdyrkelse.
Vær hos alle som blir forfulgt for ditt navns skyld.
Vi ber for vår menighet, for våre gudstjenester og samvær,
for de som er døpt / skal døpes i dag (*den/de dømte nevnes med fornavn*),
for deres foreldre, faddere og andre som står dem nær.
Vi ber for våre konfirmanter.
Hjelp dem å finne din vei gjennom livet.
La dem kjenne seg omsluttet av din kjærlighet.
Vi ber... (her kan følge konkrete bønner som har sammenheng med temaet)
Gi oss et åpent sinn i møte med mennesker av en annen tro eller overbevisning,
så vi ikke fordømmer og taler usant om hverandre.
Gud, vi ber
M: Bønnesvar

Gode Gud, vi ber for de fellesskap hvor vi hører til,
i menighet, familie, vennekrets og nabolag.
Vi ber for våre barnehager og skoler,
for bedrifter og arbeidsplasser.
Vær nær hos alle som har problemer,
og de som er arbeidsledige.
*Vi ber... (her kan følge bønn for institusjoner i lokalsamfunnet, syke/aldershjem
og lignende, vennsapsrelasjoner til mennesker og prosjekter i andre land, og
andre bønner som har sammenheng med temaet)*

Vi ber for våre hjem.
La troskap og respekt prege vår omgang med hverandre.

Forbønnen kan avsluttes med

L: La oss i stillhet legge frem for deg det hver og en av oss har på hjertet

L: Gud, vi ber

M: **Bønnesvar**

Forbønn 4

(Bearbeidet etter Forslaget F 2, s. 121)

Kjære Gud:

Takk for at du skapte oss,

og takk for at du skapte jorden vi bor på.

Takk for at du kjenner oss og elsker oss.

Hjelp oss til å ta vare på hverandre og på alt det du har skapt.

Gud vi ber

M: **Bønnesvar**

Kjære Jesus:

Du fant venner du kunne glede deg sammen med og gråte hos.

Takk for evnen vår til vennskap.

Hjelp oss å være til stede for hverandre.

La alle mennesker finne noen de kan stole på.

Du har vist oss at alle mennesker er like viktige og like verdifulle.

Vær hos alle som lider på grunn av uforstand eller ondskap.

Hjelp oss til å kjempe mot undertrykkelse og urett.

Gud, vi ber

M: **Bønnesvar**

Gode Hellige Ånd:

Du viser oss veien vi skal gå.

Gi oss vilje og kraft til å gå den.

Gi oss visdom og styrke så vi kan stå sammen.

Du har kalt oss til å være din kirke.

Kom til oss med dine gaver

og hjelp til å være lys og salt i verden.

Gud, vi ber

M: **Bønnesvar**

IV. BØNNESVAR

(ikke satt inn foreløpig – her skal vi henvise til de som finnes i heftene Liturgisk musikk mv. – se også s. 107 i Forslaget)

KIRKEÅRSPREFASJONER

Advent

I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som du sendte til frelse for verden for å oppfylle de løfter du gav folket gjennom profetene. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge:

Jul og Maria budskapsdag

I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som i den hellige natt for vår skyld ble menneske for at vi skulle bli dine barn, frelst ut av mørket og inn i ditt underfulle lys. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge:

Åpenbaringstiden

I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som åpenbarte din herlighet for verden, så den som følger ham ikke skal vandre i mørket, men ha lys og evig liv. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge:

Faste

I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, Han som elsket oss og gav seg selv for oss, så han ble lydig til døden, ja døden på korset. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge:

Påske

I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre. Han er det rette påskelam, som har båret verdens synder, og ved sin oppstandelse har han seiret over døden. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge:

Kristi himmelfartsdag og søndag før pinse

I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som for opp til himmelen og nå sitter ved din høyre hånd. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge:

Pinse

I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, for han troner ved din høyre hånd og har sendt Den Hellige Ånd over sine vitner, så ditt folk kan juble av glede og forkynne dine store gjerninger på mange tungemål. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge:

Treenighetstiden

I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som du sendte til frelse for verden, for at vi ved hans død skulle få tilgivelse for syndene og ved hans oppstandelse vinne det evige liv. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge:

eller

I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre. Han er det levende brød som kommer ned fra himmelen og gir verden liv, så den som kommer til ham, ikke skal hungre, og den som tror på ham, aldri skal tørste. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge:

Allehelgensdag, martyrdager

I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre. Han som var Frelser og forbilde for alle dine hellige som har fullført løpet og bevart troen. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge:

NATTVERDBØNNER

A. Fra høymesseliturgien 1977, revidert.

Innledende lovprisning

L messer eller fremsier kirkeårets prefasjon.

A Hellig, hellig, hellig

L Vi priser deg, hellige Gud, himmelens og jordens Skaper, du som har elsket verden og gitt din Sønn, Jesus Kristus, for at han skulle frelse oss fra synd og død og vinne deg et hellig folk. Send oss din Ånd, så vi i tro kan ta imot nattverdens gave.

Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er min kropp som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han kalken etter måltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle av den. Denne kalk er den nye pakt i mitt blod som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg.

L Stort er troens mysterium.

M **Deg være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.**

L Nådige Gud, vi feirer dette måltid med glede og takk til minne om din Sønn, som led og døde for oss, i troen på hans seierrike oppstandelse og himmelfart og i forventning om hans gjenkomst i herlighet.

Fyll oss med din kjærlighet, gi oss å elske hverandre som du har elsket oss, og la oss en gang samles hos deg i ditt fullendte rike.

Her kan tilføyes:

Ved Jesus Kristus og i samfunn med Den Hellige Ånd, priser vi deg, Gud, nå og til evig tid.

M **Amen.**

A **Vår Far / Fader vår**

B. En bønn på grunnlag av Hippolyts tekst

Innledende lovprisning

ℒ **messer eller fremsier:** Vi takker deg, hellige Gud, ved din Sønn Jesus Kristus. Han er det evige Ord, og ved dette Ord skapte du alt. Da tiden var inne, sendte du ham til verden som frelser og befrier. For dette priser vi deg, sammen med alle dine hellige i himmelen og på jorden.

ℳ Hellig, hellig, hellig

ℒ Vi lover deg Gud, og takker deg for din Sønn Jesus Kristus. Ved Åndens kraft ble han født av jomfru Maria, han levde under samme kår som vi og endte sitt liv da han strakte sine hender ut på korsets tre. Slik tilintetgjorde han døden, brøt ondskapens lenker og åpenbarte for oss legemets oppstandelse.

Derfor minnes vi hans død og oppstandelse, når vi bringer fram for deg disse gaver. Vi ber deg: Send din Hellige Ånd over dem, så de for oss kan bli livets brød og frelsens kalk. La alle som får del i dem, forenes til ett. Fyll oss med din Ånd og stadfest oss i sannheten, så vi kan prise deg og leve til din ære.

Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er min kropp som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han kalken etter måltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle av den. Denne kalk er den nye pakt i mitt blod som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg.

ℒ Stort er troens mysterium.

ℳ **Deg være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.**

Sammen med din kirke over hele jorden ber vi den bønn som din Sønn har lært oss:

ℳ Vår Far / Fader vår

C. Med vekt på paulinske tekster

Denne bønnen preges sterkt av paulinske tekster og temaer. Den rammes inn av doksologien i Rom 11,33+36, og får gjennom tilknytningen til Rom 8,19-21 et eskjatologisk utblikk som omfatter alt det skapte.

Innledende lovprisning

L messer eller fremsier:

Å, dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos deg, Gud!

Himlene forteller om din herlighet, og jorden vitner om dine hendes verk.

Sammen med de troende gjennom alle tider vil vi prise ditt hellige navn.

A Hellig, hellig, hellig

L Hellig og barmhjertig er du, Gud,

som ikke vendte deg bort da mennesket syndet,

men ga ditt løfte til Abraham om velsignelse for alle folkeslag.

Mektig og trofast er du, som befridde ditt folk fra treldom,

og fornyet dine løfter gjennom profetene.

Da tiden var inne, sendte du din Sønn for å kjøpe oss fri

og gi oss retten til å være dine barn.

Ved hans død på korset forsonte du alt med deg selv og skapte fred.

Vi ber deg: Send din Ånd over oss og dine hellige gaver.

Foren oss i troen på din nåde, så vi kan ta imot Jesu legeme og blod til forsoning og fred, og forkynne hans død helt til han kommer.

Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er min kropp som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han kalken etter måltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle av den. Denne kalk er den nye pakt i mitt blod som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg.

L Stort er troens mysterium.

M Deg være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.

L Evige Gud, sammen med alt som er skapt, venter vi med lengsel på å bli frigjort fra forgjengeligheten og få del i den frihet som dine barn skal eie i herligheten. Fra deg og ved deg og til deg er alle ting. Deg være ære i all evighet!

M Amen.

A Vår Far / Fader vår

D. Nyskrevet ut fra Emmausberetningen

Innledende lovprisning

L messer eller fremsier kirkeårets prefasjon.

eller

Vi lover deg, himmelens og jordens Gud,
du som gir deg til kjenne i ditt skaperverk,
og gav oss din Sønn som ditt eget bilde. Ved ham lovsynger
englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på
jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil
også vi forene våre røster og tilbedende synge:

Hellig, hellig, hellig

L Vi takker deg, all godhets kilde. Du sendte din Sønn, han
som ble korsfestet og sto opp fra de døde. Han åpnet skriftene
og åpenbarte seg for sine venner da han brøt brødet og gav
dem. Nå ber vi deg: La din Ånd komme over oss og dine
hellige gaver, så våre øyne åpnes, og vi kjenner ham igjen
som vår korsfestede og oppstandne Frelser.

Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket,
brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er min kropp som gis for
dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han kalken etter måltidet, takket,
ga dem og sa: Drikk alle av den. Denne kalk er den nye pakt i mitt blod som
utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det,
til minne om meg.

L Stort er troens mysterium.

M **Deg være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.**

Hellige, trofaste Gud, Gi oss brennende hjerter, så vi kan
gjenkjenne Kristus i alle som sulter og tørster. Bli hos oss,
også når vi tviler og sørger. Gå med oss, inntil all sorg og
smerte har veket for jubel og lovsang!

Her kan tilføyes:

L Ved Jesus Kristus og i samfunn med Den Hellige Ånd, priser vi deg, Gud,
nå og til evig tid.

M **Amen.**

α **Vår Far / Fader vår**

E. Omformet utgave av Familiemessens bønn

Innledende lovprisning

ℒ messer eller fremsier kirkeårets prefasjon.

eller

ℒ Vi takker deg, gode Gud, du som holder himmel og jord i dine hender. Sammen med englene og din menighet i himmelen og på jorden lovpriser vi ditt hellige navn:

***ℳ* Hellig, hellig, hellig** (eller en variant av denne)

ℒ Hellige Gud, du har skapt oss i ditt bilde og gitt oss livet i gave. Vi takker deg for Jesus Kristus, verdens frelser. Ved troen på hans død og oppstandelse har vi tilgivelse for syndene og evig liv. Vi takker deg for dåpen, der vi blir født på ny, og for nattverden, der du samler oss som din store familie. Vi ber deg: Send din Ånd over oss og dine hellige gaver. Gjør oss til ett med hverandre og Jesus Kristus.

Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er min kropp som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han kalken etter måltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle av den. Denne kalk er den nye pakt i mitt blod som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg.

ℒ Stort er troens mysterium.

***ℳ* Deg være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.**

Gud, ta oss alle i din favn, slik en kjærlig mor samler barna sine om seg. Gi oss å elske hverandre, slik du elsker oss, og la de små bli opphøyet og de sultne bli mett med gode gaver.

Liturgen og/eller et eller flere barn:

Sammen med alle dine barn ber vi den bønningen din Sønn har lært oss.

***ℳ* Vår Far / Fader vår**

F. En kort nattverdordning

For bruk av denne ordningen, se veiledning, s. 000.

Forberedelse av måltidet

Brød og vin bæres frem/gjøres klar. Se veiledningen, s. 000.

Hilsen

L La oss lovprise Gud.

M Takk og ære tilhører Gud i all evighet.

Hellig (Sanctus) eller annen lovsang

Nattverdbønn med innstiftelsesordene

En av følgende bønner:

L: Vi lover deg, Gud, himmelens og jordens skaper, du som omslutter alt det skapte med kjærlighet og omsorg. Takk for frelsen du har gitt oss gjennom Jesus Kristus. Vi ber deg: Send din Hellige Ånd over oss og dine gaver.	L: Gode Gud, vi takker deg for din herlighet som er utbredt over himmel og jord. Gjennom dåpens vann befridde du oss fra mørkets makt og gav oss del i Jesus Kristus, din Sønn. Nå ber vi deg: Send oss din Hellige Ånd, så vi kan få mot til å leve og frimodighet til å tro.	L: Trofaste Gud, vi vil prise deg så lenge vi lever, og lovsynge ditt navn til evig tid. Vi takker deg for at du sendte din Sønn Jesus Kristus til frelse for verden. Ved hans død får vi våre synder tilgitt, og i hans oppstandelse kan vi leve det nye livet. Nå ber vi deg: Send din Ånd over oss og disse gaver, så de kan bli et håpets tegn for våre liv.
---	--	--

Vår Herre, Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er min kropp som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han kalken etter måltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle av den. Denne kalken er den nye pakt i mitt blod som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg.

L Stort er troens mysterium.

M Deg være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.

A Vår Far / Fader vår

Fredshilsen

L Guds fred være med dere.

M Guds fred være med deg.

L eller en medliturg kan deretter føye til:
La oss hilse hverandre med et tegn på fred.

Utdeling

Se veiledning s. 000

Utdelingsordene lyder:

Dette er Jesu legeme.

Dette er Jesu blod.

Eller

Kristi kropp, gitt for deg

Kristi blod, utøst for deg

Etter utdelingen sier liturgen:

L: Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus har nå gitt oss sitt hellige legeme og blod som han gav til soning for alle våre synder.

M eller L: Han styrke oss og holde oss oppe i en sann tro til det evige liv.

L kan tilføye: Fred være med dere.

Måltidets avslutning

Her kan følge en av de oppsatte takkebønnene, eller en annen egnet bønn.